

v e r e n i g i n g

O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N
Kon. goedgekeurd d.d. 22 februari 1958 nr. 58 - gevestigd te 's-Gravenhage

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag

Uitsl. voor verslagen en abpnn.: DOVENETELWEG 57^a 2555 TD 's-Gravenhage t.684541
Secretariaat: TALINGLAAN 21 2566 VN 's-Gravenhage t.634101

W E E K B L A D

24e jaargang nr.9

nadruk verboden

19 oktober 1979

- in de kantlijn betekent de vraag

x " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

U weet het: wij weten niet alles en fouten kunnen wij ook maken. Dus zelf ook eens nadenken, zeker over die zaken, waarvan ook u iets afweet, zoals ons actuele onderwerp, waaraan ik de titel gaf:

V A N D A A G

=====

Wat geen plagiaat is van een bekende radiorubriek, maar alleen wil zeggen dat er vandaag heel wat actuele ontwikkelingen zijn, die de moeite volgens u waard zijn.

Neem b.v. de kwestie Bresjnev. Is de man nu dood of niet? U kunt het voorlopig nog bij de officiële gegevens houden. De man is om te herstellen naar een buitenhuis gegaan. Je zoudt zelfs kunnen zeggen dat hij daar kampeert, want hij ligt in een zuurstof tent.

Wanneer je alle berichtén beziet vraag je je onwillekeurig af waar de mensen alzo mee bezig zijn. Er zijn heel wat vragen, zoals de vraag wat er nu eigenlijk aan de hand is tussen Carter en Kennedy. De laatste zal u nolens volens een grote actie moeten beginnen danwel voortaan van elk kandidaatschap afzien. Anders is hij zijn naam en bekendheid voorlopig kwijt.

Ook elders ziet men vreemde zaken. De mensen lopen bijna allen met een lang gezicht, de prikkelbaarheid neemt voortdurend toe en schijnbaar vragen de meeste mensen zich af, wat er morgen toch wel zal gaan gebeuren.

Wanneer wij de toestanden van vandaag bezien, kun je op die vraag toch wel in enkele algemenere regels antwoord geven, denk ik. In de eerste plaats moet je dan stellen:

In praktisch alle landen met uitzondering van enkele gebieden in het verre oosten vooral, kan de situatie op zeer korte termijn sterk verbeteren.

Wanneer de mensen afstand willen doen van hun illusies en voortaan

met de werkelijke feiten rekening gaan houden, kan er op zeer korte termijn zeer veel goeds bereikt worden.

Ten tweede: wanneer de mensen hiermede vandaag beginnen, zal zelfs morgen de wereld reeds beter en meer beheersbaar worden. Helaas, de mensen zoeken vandaag eerder naar nieuwe illusies om zo de harde feiten nog verder uit hun bewustzijn te verdringen, de kans is dus klein.

En men maakt zich druk over bijkomstigheden. Echt nederlands is de leus, dat de vervuiler betaalt. Elders heft men eenvoudig het nodige geld, maar in uw land moet er eerst uitvoerig over worden gepraat en de schuldige vast worden gesteld.

Nu is nederland een zeer principieel land. Hier gaat men immers uit van het standpunt, dat alles precies geregeld moet zijn. Daarom regelt men alle dingen dermate precies, dat alles steeds weer in het honderd loopt en het inhouden van alle regels in feite tot een onmogelijkheid wordt.

De moeilijkheid bij de zorg voor het milieu is het volgende: enerzijds wil men meer arbeidsplaatsen, ruimere woningen, een grotere consumptiemogelijkheid en aan de ander kant wil niemand er voor betalen, dat het afval van al die welvaart ook moet worden opgeruimd.

Wanneer je de kosten niet wilt betalen, moet je eenvoudig met een toenemende mate van vervuiling rekening houden. Zo kun je b.v. electriciteit wel degelijk schoon produceren, ook wanneer je werkt met kolen of olie. Alleen wordt de energie dan wel rond 30% duurder.

Wanneer je het afval van aardappelmeel fabrieken en andere bedrijven wilt wegwerken en opvangen, dan is dit mogelijk, mits je uitgaat van een kleine stijging van de prijs en een kleine vermindering van het loon, dat arbeiders in dergelijke schone bedrijven nog kunnen verdienen. In de meeste gevallen kun je dan alle schadelijke en vervuilende stoffen niet alleen weghalen, maar je kunt met het resultaat nog het een en ander doen. Met het afval van aardappelfabrieken en een deel van het afval van chemische industrien zou men b.v. een perfecte isolatie massa kunnen vervaardigen, die dermate goedkoop en eenvoudig aan te brengen is, dat men alle huizen in dit land beter zou kunnen isoleren.

Maar ja, hoe goed deze schuimachtige massa ook zou zijn, wie is tegenwoordig, zeker wanneer het hem geld en inkomen gaat kosten, nog in schuim geïnteresseerd? De enigen die steeds weer over schuim spreken zijn de ouderen. Maar die hebben het dan over het schuim van de richel dat volgens hen overal op straat loopt.

Ook de kreet, dat de mensen gezonder moeten gaan leven klinkt op het eerste gehoor erg redelijk. Maar wanneer men dan hoort, wat alles ongezond is, vraag je je toch wel even af, hoe het mogelijk is dat u nog bestaat en dat uw ouders ondanks alles redelijk oud zijn geworden.

Om een voorbeeld te geven. Spinazie is ongezond, daarin zitten te veel schadelijke stoffen. Dit, terwijl men vroeger juist beweerde dat deze groente erg gezond was en men dus, compleet vaak met een ei en soldaatjes, deze regelmatig op tafel bracht en zelfs erg lekker vond.

Zoals vele andere dingen ook opeens ongezond heten te zijn. Dat koffie en thee ongezond zijn weet u natuurlijk al lang. Maar wat moet u dan drinken? Het leidingwater bevat ook allerhande stoffen, die niet bepaald gezond zijn en smaakt bovendien niet erg fris, frisdranken zijn ook niet gezond, alcohol is schadelijk enz.

Brood is ook al geen gezond voedsel. Volkorenbrood kan er dan nog net mee door, maar de rest deugt niet, aardappelen bevatten schadelijke stoffen, voedingsmiddelen zijn of niet voedzaam genoeg of dragen bij tot hartvervetting en infarcten.

Tja, wat moet je eigenlijk nog doen om in leven te blijven? Zelfs luchthappen is ongezond vanwege de luchtverontreiniging.

Elk ogenblik is er weer de een of andere geleerde of doktor die zijn reputatie vestigt door arme ratten met het een of andere extract net zo lang te besmeren tot zij verschijnselen van kanker vertonen, waarna hij beweert, dat dit ook voor mensen het geval zal zijn.

Helaas vergeten deze mensen, dat een mens nu eenmaal het een en ander nodig meent te hebben om redelijk te kunnen leven. En zo gaat het ook met de milieubeschermers. Men wenst minder lood in de lucht. Best. Maar men wil ook vrij in zijn auto kunnen rijden en dan liefst met grote snelheden, al zijn ook die onveilig. Men zou het liefste regelmatig 150 kunnen rijden.

Nu kan dit laatste niet meer. U weet, wat het werkelijke tempo van een auto in deze dagen gemiddeld is, nietwaar? Een sprint met een snelheid van 100 km/u over rond 20 km., waarna men een uurtje stil blijft staan of met minder dan 10 km. uur voortkruipt achter anderen, die ook te hard gereden hebben.

Om het eenvoudig te zeggen: je kunt niet het huidige autoverkeer op een nog betaalbare wijze handhaven en gelijktijdig het lood uit de lucht halen.

Zoals je geen grote industrieën op kunt bouwen en er gelijktijdig toch voor kunt zorgen, dat de atmosfeer niet verder verontreinigd wordt. En zelfs wanneer dit alles in uw perfectionistische land bereikbaar zou zijn, is het nog steeds niet mogelijk om grenzen op te richten die voorkomen, dat de luchtvervuiling uit het zuiden en het oosten steeds weer uw land bereikt.

Je kunt wel pleiten voor een zuiver houden van de oppervlaktewateren, maar dan mag je niet alleen anderen de schuld geven, maar zul je ook jezelf moeten beperken. Wanneer wij b.v. de verontreiniging van de Rijn bezien zo blijkt, dat de vervuiling van het water aan de grens, gemeten bij Lobith, maar rond 60% bedraagt van de vervuiling, zoals die aan de monding gemeten wordt. Of, om het anders te zeggen: de Rijn is erg lang, maar op het laatste stukje komt er nog eens rond 40% van de verontreiniging bij.

Trouwens, ook vandaag is weer duidelijk geworden, hoe men overal bezig is, om iedereen en alles te beschermen. Het stikt van de actiekomitees en commissies van onderzoek.

Om een paar punten te noemen: Acties voor het behouden van het wad, het behoud van het IJsselmeer, dit zielige restje Zuiderzee, van polders, natuurgebieden, oude gebouwen enz.

Kortgeleden werd zelfs een groep mensen gesignaleerd, die met de vingers zat te eten. Dat bleek het anti bestek comité te zijn.

Wanneer je dit alles beziet - en u kunt het in de courant lezen en overal op stickers op straat aantreffen - dan vraag je je onwillekeurig af, wat er dan eigenlijk fout zit. Nu meen ik, deze fout gevonden te hebben.

U zit opeens verbaasd te kijken. Zo van " zou die geest nu werkelijk het antwoord gevonden hebben?". Ja. Ik weet het antwoord wel, maar dat verandert niets aan de toestand. Wat jammer is.

Mijn antwoord? men zoekt altijd maar weer naar het negatieve. Overal zoekt men naar gevaren en fouten. Alles wordt getoetst om na te gaan of geneesmiddelen niet onder omstandigheden schadelijk zouden kunnen zijn. Met als enig gevolg, dat het verbruik niet afneemt, maar dat de dokter ze nu voor moet gaan schrijven, waardoor zij veel duurder worden.

Overal benadert men deze wereld en haar ontwikkelingen steeds meer negatief. Een voorbeeld? Atoom-energie bergt vele gevaren in zich. Ik ben dit met u eens. Maar wanneer wij dan toch bezig zijn hiermede, laat ons dan ook even nagaan, of er misschien ook meer positieve zijden aan verbonden zijn.

Wanneer men zich bezighoudt met het openbaar vervoer kan men natuurlijk stellen, dat het te duur, te oncomfortabel en in vele gevallen ook niet bepaald praktisch is. Maar je zoudt mogelijk ook uit kunnen gaan van het standpunt, dat het in verhouding tot andere wijzen van vervoer de mensen toch redelijk goedkoop en snel ter plaatste brengt en wel zonder dat zij door eigen voertuigen grote kosten maken, gevaren kunnen veroorzaken en de omgeving overmatig belasten.

Wanneer je blij bent dat je rijdt, is dat je goede recht. Maar bereken dan niet alleen het plezier, dat je er van kunt hebben, maar kijk ook eens naar het rendement in tijd en vervoer, dat het heeft. Bereken de kosten eens en dan afzonderlijk voor vervoer in de stad en daar buiten. Reken uw normale uurloon hierbij om het verschil tussen de tijd, die openbaar vervoer kost en de tijd die eigen vervoer kost tot men geparkeerd en wel zijn bestemming kan bereiken. Vraag u dan, of de vaak zeer geringe tijds winst wel opweegt tegenover de kosten, die deze wijze je te verplaatsen met zich brengt.

Op een dergelijke wijze steeds beide zijden van een probleem bezien zou een heel wat positievere benadering van alle problemen betekenen dan de wijze, waarop men nu gemeenlijk te werk gaat en daardoor ook het vinden van aanvaardbare oplossingen in de hand werken.

Menigeen is in deze dagen nog steeds druk bezig alles te behouden wat hij meent te hebben, dit zonder te beseffen, dat hij een groot deel hiervan reeds feitelijk verloren heeft.

Er zijn mensen die op het ogenblik nog druk bezig zijn om de vrede op aarde te bewaren, terwijl er in feite overal strijd is. De enige wijze, waarop je op het ogenblik de vrede op aarde kunt vinden is gelegen in het in de diepvriesplaatsen van alle mensen. Dan komt er mogelijk enige rust.

Maar zolang er mensen leven op aarde, zullen er geschillen blijven bestaan en zullen mensen uit een gevoel van machteloosheid proberen, dezen desnoods met geweld op te lossen. Dat is eenvoudig onvermijdelijk.

Je kunt niet aannemen, dat iets onmiddellijk en volledig verandert. Ook dit is een veel gemaakte fout. Dit klopt evenmin als de stelling dat al het waardevolle dat eens was ook onbeperkt zal kunnen blijven bestaan.

Langzaam en ongemerkt verschuiven de grenzen zowel van het mogelijke als van het aanvaardbare. Wanneer de mensen steeds weer zouden proberen in het heden te ontdekken, welke positieve mogelijkheden er voor hen te vinden zijn en zich daarop zouden concentreren, zouden zij mogelijk reeds morgen tot zoveel positieve daden komen, dat daardoor overmorgen het merendeel van de bezwaren, die men nu ziet, uit de weg zijn geruimd.

Maar ja, hoe gaat het werkelijk? Neem als voorbeeld de milliardnota en de debatten, die zich daaromheen afspelen. Wanneer je nagaat, waar het merendeel van de kosten, die in die nota een rol spelen vandaan komt, blijkt bijna drievierde daarvan voort te komen uit de behoefte, iets in stand te houden. Hierdoor blijft maar weinig over om tot aanpassing aan de feiten te komen en mogelijk nieuwe benaderingen te vinden. Soms krijg je de indruk, dat de enige daadkrachtige vernieuwers in uw land de projectontwikkelaars zijn en die maken gemeenlijk meer kapot dan zij tot standbrengen, maar wel met een goede winst.

Iedereen wil behouden. Men wil zijn ambtelijke status behouden, wil zijn salaris, zijn "verworven rechten" behouden, zijn emolumenten behouden. Gelijkzeitig droomt men van iets meer dan men nu heeft of is. Maar wanneer alle energie voornamelijk wordt gebruikt om dat wat men meent te hebben te behouden, hoe wil men dan ooit verder komen?

Kreten te over. Nederland is altijd een zeer vrijzinnig land geweest.

Het bood toevlucht aan allen, die verdrukt werden. Maar moet je daarom nu ook stellen, dat eenieder, die het met zijn eigen land en het daar heersende systeem niet eens is het recht moet hebben, zich in dit land te vestigen?

Kijk naar de gevolgen. Armeniers beginnen ook in uw land terreurdaden te stellen en dreigen met meer. Turken schieten elkaar overhoop met een grote kans, dat ook vrijzinnige nederlanders met alle goede bedoelingen hiervan het slachtoffer worden. Ook de stille strijd onder de chinezen eist meer en meer inspanningen en brengt steeds meer gevaren voor uw samenleving. Extremisten van allerhande nationaliteit leven in dit land en alleen een dwaas zal geloven, dat zij daardoor opeens vreedzame mensen worden.

Wanneer je de konsekwenties van al deze zaken een nader beziet rijst de vraag of het wel voldoende is, idealistische leuzen te krijten. Zou het niet verstandiger zijn, de zaken eens anders en nuchterder te bezien?

Ik konstateer dat men in het milieu al heel veel zou kunnen verbeteren wanneer men maar aandacht zou hebben voor alles, wat op het ogenblik verwaarloosd wordt. Geen nieuwe wetten en acties, maar handhaving van de regels, die reeds bestaan.

En bovenal zal men er van moeten uitgaan, dat men in het milieu niets van bereiken, kan verbeteren, kan behouden, wat door de leefwijze van de gemiddelde nederlander bedreigd wordt. Dat is onmogelijk, ook al zou je dit duizend maal wensen te bereiken.

Richt je dus op de dingen, die niet algemeen voorkomen. Dan kun je mogelijk op korte termijn resultaten boeken, die werkelijk de moeite waard zijn en bovendien langzaam aan de mentaliteit van die gemiddelde nederlander beïnvloeden.

Uw land is op het ogenblik bezig een buitenbeentje te worden in de wereld. Zelfs kerkelijk is men een buitenbeentje, zozeer zelfs, dat een paus bereid is de nederlandse christenen zeer te prijzen, wanneer zij maar nalaten de nieuwe catechismus te lezen. Want daardoor zouden zij er achter kunnen komen, wat zij feitelijk geloven en dit is kennelijk niet goed voor ze.

Kijk eens even verder dan uw neus lang is. Waarom moet uw land voortdurend met een opgeheven vingertje, belerend de wereld doorstormen om anderen op hun fouten te wijzen, zonder gelijktijdig rekening te houden met eigen fouten en feilen?

Wanneer de mensen vandaag eens eerlijk kijken, wat er in hun eigen samenleving alzo mankeert, vinden zij voorlopig heus werk genoeg te doen. En mogelijk zouden zij dan zelfs zonder actiekomitees, alleen door samenwerking, voor zich veel tot stand kunnen brengen en al die andere landen duidelijk kunnen maken, wat feitelijk mogelijk is.

Is nu toe is mijn betoog niet bepaald geestelijk. Maar ja, hoe moet je dit alles geestelijk uitdrukken? Laat mij het zo stellen: nederlanders hebben vaak zoveel van zichzelf gegeten, dat zij spuugmisselijk worden van de wereld, die zij rond zich zien. Maar zichzelf blijven zij beschouwen als paragonen van oprechtheid, als idealistische rechtlijnige denkers.

Waarbij men dan over het hoofd ziet, hoeveel mentale kronkels er nodig zijn om b.v. Zuid Afrika wel en Rusland niet te veroordelen en uit te sluiten. Of wilt u werkelijk beweren, dat er geen discriminatie, geen "apartheid" bestaat in Rusland? Ook wat de invalidensport betreft? Wie het niet eens is met het regime heeft heus geen kans daar.

En zijn er geen andere landen, waarin een dergelijke ongelijkheid eveneens de basis van de macht vormt? Ook al is die ongelijkheid vaak praktisch en is zij tegen de wet of t.m. niet in de wet uitgedrukt, zoals in de Usa?

Het is maar een vraag.

Ik weet, dat dergelijke dingen feitelijk niet gezegd mogen worden. Maar wanneer je nu eens niet alleen de zaak van één enkele kant beziet voorkom je tenminste, dat je je wereldbeeld voortdurend vervalst.

Nederland heeft een heel goede methode om af te rekenen met zijn dissidenten. Zij krijgen een kunstprijs, waarna niemand hen meer leest. In andere landen zet men hen in de gevangenis, heeft men huisarrest voor hen in petto of brengt men hen onder in een gekkenhuis. Wat trouwens de plaats is waar vele van de ijveraars in dit land terecht zouden komen wanneer hun vereerde heersers hier ooit aan de macht zouden komen.

Waarom zou je steeds weer anderen verwijten maken en steeds weer je denken in één richting dwingen? Waarom moet alles links of rechts zijn? Waarom kan men niet gewoon menselijk zijn?

Dit brengt ons werkelijk al heel dicht bij een geestelijke betekenis in dit onderwerp. Menselijk zijn, werkelijk menselijk reageren op alle medemenssen, reeds vandaag zou geestelijk en stoffelijk heel wat betekenen.

Maar dan moet men natuurlijk afzien van de stelling, dat werkelijke medemenselijkheid b.v. alleen mogelijk is, wanneer eerst alle machthebbers en alle gezag - buiten het eigene natuurlijk - uitgeroeid zijn. Wat pijnlijk is. Want dan moet men toegeven, dat de redding van de mensheid niet kan worden afgedwongen door fascistisch, kommunistisch, anarchistisch denken e.d. Kortom, idealen, die zoveel omvatten, dat de volgelingen niet eens in staat zijn, de betekenis van hetgeen zij a anhangen diepgaand te doordenken.

Het is mij wel eens opgevallen, dat de meeste mensen, die eerlijk het marxisme nastreven niet eens Das Kapital geheel en kritisch hebben doorlezen. Zoals vele nazi's en neonazi's wel Mein Kampf als een heiligdom bewaren, maar het niet geheel doorlezen als eenheid. Zelfs de Bijbel wordt gemeenlijk alleen gelezen, om daarin een rechtvaardiging van eigen vooropgestelde mening te vinden, zonder dat men bereid is de diepere betekenis van alles als geheel op zich in te laten werken.

Wees eerlijk. Wat denkt u te bereiken met al uw idealen. Wilt u de hemel op aarde hebben? Dat kan, wanneer de mensen maar bereid zijn zich als engelen te gedragen.

Maar ja, er is er weer iemand, die zich meer als een engel probeert te gedragen is het wel zeker, dat de anderen hels worden en voor je het weet is de hel opnieuw op aarde losgebarsten.

Wanneer iemand in uw wereld een nieuwe wijsheid vindt, die praktische betekenis heeft, schuift men hem zo snel mogelijk terzijde. Want nieuwe wijsheden kan men niet goed gebruiken, daar hierdoor anders mogelijk het gezag van de oude wijsheden zou kunnen worden aangetast.

Wat uw wereld vandaag nodig heeft is meer menselijkheid, minder stellingen die beweren, dat dit goed is en dat kwaad. Geen beoordelen en veroordelen meer en in de plaats daarvan een te samen zien, hoe men een bepaald iets, wat een ieder aanvaardbaar acht, ook waar kan maken.

Wie daaraan nu wil beginnen, staat voor een grote taak. Want de anderen zijn nog niet geneigd, dit als een juiste benadering te beschouwen. Dat geef ik toe. Het is moeilijk, tot een praktische samenwerking te komen, juist omdat er zoveel dingen zijn, die niet praktisch haalbaar zijn, maar toch edel en bezielend schijnen.

Het is mooi, dat uw land zich het lot van de bootvluchtelingen aantrekt. Men zou voor hen mogelijk nog veel meer moeten doen. Maar het is kennelijk lastig, daarvoor nu nog meer actiebereidheid op te brengen.

Maar is het redelijk dan te redeneren: daarvoor is geen enthousiasme meer te vinden, dus beginnen wij met een nieuwe actie voor de mensen in Cambodja, die er ook al erg aan toe zijn? De kans is groot, dat men nu beiden onvoldoende helpt, om ze werkelijk te redden.

Maar ja, je kunt natuurlijk weer een geheel nieuwe actie beginnen compleet met nieuwe gironummers, t.v.shows en veel vertoon van ellende waar dit maar mogelijk is.

Heel mooi en voor een paar gulden kun je weer het gevoel hebben toch een heel goed mens te zijn. Maar wist u, dat er in Nederland mensen zijn, die ook honger lijden? Die mensen krijgen alleen maar aow en moeten toch hun stand een beetje ophouden. Die mensen voelen er niet zo heel veel voor, voor elke kleinigheid naar sociale zaken te lopen en eten daarom maar wat minder en proberen hun kleding een jaartje langer mee te laten gaan. Zij stoken wat minder en lijden kou terwijl zij tegen de burens zeggen, dat dit zo goed is voor de energiebesparing.

Wanneer deze mensen dan alle ventilatie afsluiten, om niet meer dan nodig is in de kou te zitten en omkomen door kolendamp, is dat natuurlijk jammer, maar daaraan kunnen wij toch niets doen, nietwaar? Wij leven in een goed land, zijn sociaal bewust en kunnen niet helpen dat er nog mensen zijn, die te trots of te bescheiden zijn om naar de sociale raadsman te stappen.

Tja ja, hier is men sociaal bewust. Wat tegenwoordig betekent dat de sociaal bewuste mensen rond lopen met god en solidariteit in de mond en een moker in hun handen om alle tegenstand uit de weg te ruimen.

Er zijn heel wat mensen, die, terwijl zij vroomheid uitstralen en idealen verkondigen, gelijktijdig alles verbrijzelen, dat voor anderen veel waard is. Zeker. Dat is negatief. Ik heb niets tegen het gebruik van die moker, mits men er idealen en vroomheid buiten laat. Zoals ik niets heb tegen een je voortdurend bezighouden met God. Maar wanneer je dan zozeer in Hem gelooft, doe dan, wat Hij van je wil en niet alleen maar datgene, wat winstgevend is.

Dat is het probleem voor vandaag. Geestelijk gezien zeg ik dat de meeste mensen op aarde de innerlijke harmonie niet kunnen vinden en zelfs niet in staat zijn, een feitelijke situatie zonder meer te aanvaarden.

De mensen van heden willen allen, elk op hun beurt, uitmaken, hoe en wat een ander zou moeten zijn, hoe anderen zouden moeten leven. Zij willen meester zijn over de kwalen en problemen van anderen en zijn bereid alleen die kwalen en problemen te erkennen, waaraan zij menen iets te kunnen doen of iets te kunnen verdienen.

Heel wat mensen in deze dagen zijn wel degelijk bereid zich voor anderen in te zetten en zelfs voor anderen goed te zorgen. Maar alleen onder voorwaarde, dat zij verder dan in alles hun eigen zin door kunnen zetten.

Denk eens aan de zorg voor de ouden van dagen. Heel veel mensen zetten zich daarvoor werkelijk geheel en ten koste van offers in. Zolang de oudjes tenminste niet denken, dat zij zelf uit kunnen maken, wat goed voor hen is. Want in dat geval is er geen aardigheid meer aan.

Neem mij dit niet kwalijk. Maar hierbij, zowel als in alle andere gevallen zou men toch eerst eens moeten vragen: kunnen wij het misschien samen doen?

De vraag is, of men niet eindelijk eens wat innerlijke harmonie en rust zou kunnen vinden, waardoor men te samen eens iets zou kunnen gaan doen en niet met elkaar zou behoeven te vechten? Maar ja, doen is moeilijk. Dan liever iets verkondigen, zoals de firma Witteveen, die vertelt dat het in dit land nog heel goed gaat en een firma Glimmerveen

die vertelt, dat het slechter en slechter gaat.

Waarom hebben mensen een winkeltje nodig, om duidelijk te maken hoe het ons gaat en wat de noden zijn van onze medemensen? Hebben wij nu werkelijk een winkeltje nodig om ons te vertellen, wat onze rechten en plichten zijn?

Kunnen wij er dan zelf niet meer uitkomen? Wanneer je rechten zozeer verwrongen worden, dat je deskundigen nodig hebt om na te gaan of je enig recht bezit, is dit geen recht meer. Het z.g. recht van jou en anderen is daarmee tot een onrecht geworden. En wanneer je iemand nodig hebt om je te vertellen, wat je plicht is omdat je zonder dit te beroerd bent om iets uit te voeren, dan is het dwaasheid te spreken over je rechten en te wijzen op je plichtsgevoel. Want er is dan in geen geval meer een mogelijkheid tot werkelijk samengaan en bewuste samenwerking.

Er staan weer heel wat conflicten te wachten zoals de nieuwe strijd tussen vakbonden en werkgevers. Zelfs de ambtenaren beginnen weer opstandige geluiden te produceren. Mogelijk is Dutman te slaperig of te handig om daaraan reeds nu iets te doen, maar dat er uiteindelijk iets van komen gaat, is wel zeker.

Waarom zijn de mensen toch steeds weer zo bezig, te strijden? Wat is het werkelijke conflict? In feite zien zij steeds weer alle anderen als op zijn minst potentiële tegenstanders en zij wassen te behouden wat zij hebben, te behouden, wat er nu is. Zij kijken niet naar hetgeen zij werkelijk nodig hebben en houden zich al evenmin bezig met hetgeen tot stand zou moeten komen.

Steeds weer zijn mensen bezig hun eigen belangen te overwegen en te verdedigen. Wanneer dit tot strijd voert en mensen die er niets mee te maken hebben er onder lijden of zelfs door ten gronde gaan, zullen zij dit natuurlijk zeer betreuren. Maar zelfs indien het om het leven van anderen gaat, zo menen zij, kunnen wij toch niet beginnen toe te geven?

Het is een soort levenshouding. En wanneer blijkt, dat het niet meer zo verder gaat, verandert men zo mogelijk de normen wat. Zoals bij het onderwijs, waar men niet alleen een reeks vernieuwingen wil doorvoeren, maar bovendien enkele normen wil aanpassen. Begrijpelijk: de onderwijzers leren de kinderen nu al bijna niets, zodat er meer en meer kinderen in feite in kennis tekort schieten. Wanneer je de normen aanpast, gaat dat een tijdje beter.

Vergeef mij, onderwijzend personeel. Ik weet, dat u zwaar belast wordt. Maar u bent dan ook beladen met vele vooroordelen, zoals het denkbeeld, dat het voor de kinderen belangrijker is dat hun ziel wordt gestreeld dan dat u datgene doet, waarvoor u uiteindelijk in bent gehuurd, n.l. hen de voor de maatschappij nodige kennis in te stampen. Eigenlijk ligt hier de grootste fout: zodra de onderwijzer meer en meer een soort sociale werker wordt, moet hij voor sociale zaken gaan werken en niet voor onderwijs. Maar ook dit mag niet gezegd worden, want dat is bij velen wel erg tegen het zere been.

Ik zou willen zeggen: vrienden, wij allen zijn afhankelijk van elkaar. Zelfs geest en stof zijn in zekere mate afhankelijk van elkaar. Bij ons komen voortdurend nieuwe impulsen vanuit uw wereld aan even als steeds weer nieuwe entiteiten. Dit dwingt ons, steeds weer onszelf opnieuw te bezien. U aan uw zijde krijgt weer vele impulsen vanuit onze wereld die u nodig hebt, om de cirkel te doorbreken, waarin u anders pleegt rond te draven.

Mensen onderling hebben elkander ook nodig. Een winkelier heeft klanten nodig, maar de klant ook de winkel. Anders kan de een geen winkelier blijven en kan de ander niet kopen, wat hij nodig heeft, tenminste niet op een eenvoudige wijze.

Een ambtenaar heeft mensen nodig, waarvoor hij bepaalde handelingen kan verrichten en de mens op zijn beurt heeft beambten nodig omdat het anders onmogelijk zou worden op een ordelijke wijze iets gedaan te krijgen binnen de moderne samenleving.

Zij die werken voor het openbaar vervoer hebben mensen nodig, die vervoerd wensen te worden. Maar de mensen die vervoerd willen worden hebben ook dit openbaar vervoer en de mensen die daarvoor werken hard nodig.

In het bestaan is men steeds afhankelijk van elkaar. Niemand kan de ander werkelijk missen. Electriciteitsbedrijven bestaan niet omdat zij een product vervaardigen, maar omdat er mensen zijn, die dit product wensen af te nemen en dit geldt voor alle industrien. Maar wanneer u een leeslampje aansteekt of t.v. wilt kijken, is dit u alleen mogelijk, omdat er electriciteit is, omdat bedrijven deze dingen voor u gemaakt hebben. Want zelf zoudt u dit niet kunnen.

De belangen, de bestaansvoorwaarden van alle mensen zijn sterk verknoot. Op deze wijze leven in een moderne maatschappij is alleen mogelijk, omdat de men elkaar de mogelijkheid hiertoe verschaft.

Wanneer de mensen dan elkander gaan bestrijden - wat meer en meer het geval is - maken zij in feite die gehele samenleving meer en meer kapot. Wanneer je geen rekening houdt met de ander, begin je in feite al je wijze van leven in gevaar te brengen, alles wat je bereikt meent te hebben te ondermijnen.

Maar wie is bereid ook eens vanuit het standpunt van de anderen te denken? Ik zie ze al bijeen zitten, de zorgzame ministers. Er is nog meer geld nodig. Extra btw dan? Neen, dat heeft men al gedaan en bovendien zou men dan met andere landen te ver uit de pas lopen. Dat kan niet.

Vooruit, dan nemen wij de aardgasprijs maar. Daar heb je een mooie uitvlucht door het feit, dat de olie steeds duurder wordt. De mensen zijn toch vergeten, dat hen eens beloofd is, dat zij hun leven lang goedkoop gas zouden genieten wanneer zij maar de kosten voor het omschakelen op aardgas voor een deel zelf zouden dragen, nietwaar?

Bovendien kun je de zaak nog rechtvaardigen door er op te wijzen dat je daardoor ook meer kunt krijgen voor alles, wat je aan het buitenland levert. Ons aandeel is groot in de omzet en bovendien houden wij er aardig wat btw aan over. Dus omhoog die prijs, dan zijn wij tenminste van ons tekort af.

Men vraagt zich niet af, of dit aardgas mogelijk een bepaalde functie heeft in de normale maatschappij, vraagt zich niet af, of de mensen die prijs wel allen kunnen betalen. Men zegt eenvoudig: dit is de gemakkelijkste uitweg, dus dat moet dan maar.

Zo krijgt men het geld dat nodig is om soms overbodig geworden en topzware instellingen in stand te houden die door hetgeen zij uitkeren vaak minder kostbaar zijn dan door de wijze, waarop die uitkeringen administratief verwerkt worden. Maar ja, ook dit kun je rechtvaardigen door te spreken over behoud van werkgelegenheid, nietwaar?

En iemand, die beweert, dat te veel wordt uitgetrokken om ziekenhuizen in stand te houden die te luxe zijn ingericht voor hetgeen zij presteren en te hoge vergoedingen uitkeren aan specialisten, die ook de nodige fouten weten temaken, heet dan onredelijk. Want dat alles kun je immers weer doen vallen onder goede voorzieningen voor de volksgezondheid?

Het kan eenvoudig niet minder, want men streeft een perfectie na die vaak zinloos is. Maar men wil nu eenmaal ideale omstandigheden en dit is, zo roept men uit, niet mogelijk, wanneer men eens met wat minder uit zou moeten komen. Het zou beter zijn, dat bepaalde instellingen failliet konden gaan, want er zij meer uitgeven, dan zij waard zijn.

Trouwens, de burgers zijn net zo. Zij vinden alles goed, maar willen wel de middelen hebben om zich te gaan ontspannen in Costa Rica aan de costa Brava of de Azoren, want een vakantie op de Veluwe is toch niet meer je van het, nietwaar? Dan liever costa dit of costa dat, wat het ook kosten moge.

Iedereen is bezig, zijn eigen belangen te verdedigen. Het werk in een haven is zwaar. Ik kan best begrijpen, dat sommige mensen zeggen dat zij geen voldoende loon ontvangen, daar hun echtgenote niet eens een bontjas kan kopen. Aan de andere kant is de vraag of die vrouw die bontjas nu wel werkelijk nodig heeft.

Wat dat betreft: heeft men al die tweede huizen wel nodig? Wanneer alle tweede woningen in dit land eens gewoon verhuurd zouden worden, zou men zeker rond 1/3 van de woningnood op kunnen heffen.

Kortom, zelfs vandaag zou nog heel wat bereikbaar zijn, wanneer men te samen zou willen streven. Maar neen. Onze verworvenheden moeten wij verdedigen, wij gunnen een ieder alles, mits hij maar afblijft van alles, wat wij al in beslag genomen hebben.

En wat zegt men, wanneer die bezittingen, die verworvenheden de mensen opeens als een molensteen om de hals hangen? Dan geven zij niets op maar eisen van anderen, dat dezen het hen mogelijk zullen maken alsnog die verworvenheden enz. te behouden zonder al te veel moeite.

Zo gaat het. Maar ik kan niet zeggen, dat het sociaal of zelfs maar geestelijk aanvaard is. En dit geldt voor heel wat andere dingen evenzeer.

In Engeland is men weer eens bezig het Thatcher moeilijk te maken. Al bevalt zij mij ook niet geheel, toch moet ik duidelijk stellen, dat alles, wat zij op het ogenblik in en met Engeland doet, beter is voor dit land dan de anderen ooit zouden kunnen doen. Wat die anderen zelf ook wel beseffen.

Maar neen. Zij zou moeten vallen. Oude leuzen worden opgegraven en desnoods gooit men er weer heel wat stakingen tegenaan. Want men wil macht en wat dit voor het land en het volk te betekenen heeft telt daarbij eenvoudig niet.

In de Usa zien wij, hoe Carter bezig is om met alle geoorloofde en niet geoorloofde middelen pressie uit te oefenen om er zeker van te kunnen zijn nog enkele jaren de macht te bezitten, die hem reeds nu een deel van zijn gezondheid heeft gekost.

Men speelt om macht, om gelijk. En als het er opan komt blijkt steeds weer, dateen dergelijke visie op macht eerder onmacht nabij komt wanneer je de resultaten beziet. Die intrigues lijken mij zo kinderachtig.

En wanneer ik zie, hoe sommige mensen nog steeds met alle middelen de glorie van Frankrijk proberen te verdedigen maken zij op mij de indruk van mensen, die antiquiteiten staan te venten in een tentoonstelling van de meest moderne zweedse meubelen.

In Duitsland zien wij, dat vele mensen met een struisvogel de koppen in het zand steken, terwijl steeds alweer de eerste laarsjes marcheren. Wat zoals men beweert, voortkomt uit de conjunctuur.

Volgens mij komt dit alles voort uit het feit, dat de mensen steeds weer wordt voorgehouden, dat zij alleen op mogen komen voor zichzelf, voor een systeem, voor een leider en dat het de taak is van de gemeenschap hen die strijd mogelijk te maken en alle kosten daaraan verbonden zonder enige korting te dragen.

Houdt rekening met de feiten. Met de feiten dus, die u vandaag in uw courant of desnoods in uw weekblad kunt aantreffen. U zult het met mij eens zijn, dat er heel wat fout zit. En juist wanneer dit het geval is, zullen wij moeten nagaan, wat er nog aan goeds is, opdat wij tenminste kunnen redden, wat de moeite waard is.

Er bestaat wel degelijk solidariteit onder de mensen. Breid deze met alle middelen uit, tot zij verder reikt dan eigen groep en eigen denkwijze.

Men is er aan gewend, dat alle zaken van bovenaf geregeld worden door mensen die tenminste één academische graad hebben. Er zijn echter heel wat mensen, die over een normaal gezond verstand beschikken. Men zou naar deze mensen eens evenveel moeten luisteren als naar alle deskundigen, die door hun streven en wijze van denken gemeenlijk beroepsblind geworden zijn.

Het is duidelijk, dat mensen binnen een gemeenschap niet alleen maar plichten, maar wel degelijk ook rechten hebben. Maar misschien zou men een tijdlang eens niet zo op voorrang voor het eigen recht kunnen staan en rekening kunnen houden met de omstandigheden van de anderen en de rechten, die ook zij binnen de gemeenschap bezitten. Wanneer de mensen meer rekening zouden houden met de mogelijkheden en denkwijzen van anderen, zou veel sneller opgelost kunnen worden.

Reeds vandaag zijn alle beginselen, alle eerste voorwaarden voor een werkelijke geestelijke en materiele vernieuwing wel degelijk aanwezig. Ook al brengt het komende jaar nog enkele niet te vermijden conflicten en zullen vele conflicten in 1981 samen vallen.

Veel echter kan ook nu nog voorkomen worden. Wanneer de mensen vandaag eens zouden beginnen de conflictstof uit de weg te ruimen door steeds meer rekening te houden met feiten en steeds minder uit te gaan van stellingen, idealen en het behoud van het oude kan de mensheid in die enkele jaren een grote stap vooruit doen en daarmee leren zichzelf en het eigen milieu op een juistere wijze te beheersen.

Bovenal moet men beseffen, dat men door eigen daden, hoe gerechtvaardigd die in eigen ogen ook mogen zijn, conflicten tot stand brengt die uiteindelijk het tegendeel waarmaken van hetgeen men zich als doel heeft gesteld.

Als voorbeeld neem ik het kapen van een band met een programma bij een z.g. vrijzinnige omroep. Indien die mensen zouden hebben beseft dat het niet erg is wanneer de tegenpartij aan het woord komt, zolang men voor zich het recht op kan eisen hem met feiten van repliek te dienen, zouden zij dit waarschijnlijk niet hebben gedaan.

In de ogen van anderen geven zij door hun daad reeds toe; dat de verwijten van die ander mogelijk terecht zijn, en schijnen zij toe te geven, dat zij niet over doeltreffende argumenten en bewijzen beschikken om hun tegenstanders van repliek te dienen. Kortom, door deze kaping heeft men in feite toegegeven, dat veel van hetgeen tegenstanders aanvoeren een grond van waarheid bezit. Mogelijk is hetgeen de tegenpartij beweerde niet waar, maar zelfs dan heeft men de illusie, dat de ander de waarheid spreekt bij velen versterkt.

Deze mensen denken kennelijk: wij zien het zo en niemand mag anders denken. Wij mogen niet gedogen, dat iemand onze waarden aantast. Een neiging, die men mogelijk het beste kan weergeven met een "die Partei hat immer Recht". Men meent mogelijk het recht te hebben, zo te handelen, maar geeft daarbij niet bepaald van een democratische gezindheid blijk.

Rechten heeft men alleen door hetgeen men met anderen te samen opbouwt en dan alleen tegenover die anderen. Wie gelijk meent te hebben dient dit gelijk ook aan te tonen. Geloof is hierbij geen argument, aantonen kun je iets alleen op grond van de feiten.

Wie werkt met verdachtmakingen zal, wanneer de mensen zelf nadenken, op de duur altijd moeten verliezen. Wie werkt met ongefundeerde verklaringen zal op de duur altijd moeten verliezen. Dit vandaag beseffen betekent veel ellende voor de komende tijd voorkomen.

Het je niet verdedigen geeft in dergelijke gevallen vaak blijk van zelfvertrouwen. Wanneer spiritisten voortdurend bezig zijn te betogen, dat zij niet demonisch zijn en niet geloven in bedrog, maken zij aanvaardbaar, dat dit wel het geval kan zijn. Verdedigen zij zich niet, maar gaan zij wel steeds trots uit van hetgeen zij bereiken, dan heeft dit op zich reeds een bepaalde overtuigingskracht. Hetzelfde geldt voor paranormale genezing, die, vertrouwend op haar resultaten, het niet nodig vindt uit te leggen hoe zij werkt en wat er in feite gebeurt.

Wanneer christenen voortdurend bezig zijn te bewijzen, dat zij betere christenen zijn dan anderen door een soort orwelliaanse redenering: alle christenen geloven de waarheid, maar wij hebben het en ge geheel juiste en dus ware christelijke geloof, wekken zij in feite twijfel aan de juistheid van hun beweringen. Door een dergelijke strijd kan een eerlijk onderzoeker en zoeker in een situatie terecht komen, waarin een op zich voor hem aanvaardbaar geloof voor hem door de praktijk geheel onaanvaardbaar wordt gemaakt.

Voorbeeld? Het christendom had zich in vele landen, uw land inbegrepen, veel ellende kunnen besparen door een oecumene, door een onderlinge samenwerking van groepen, die niet twisten over interpretaties, maar eindelijk eens proberen te leven volgens de regels, die de stichter van hun geloof hen volgens hun eigen verklaringen heeft voorgehouden.

Maar men strijdt liever over de vraag, wie het beter weet en verbaast zich, wanneer het gevolg van dit gehakketak een ontkerstening blijkt te zijn. Want, zo vragen de mensen zich af, wat heb je aan zovele woorden, waarop geen daden volgen, die die woorden geloofwaardig maken?

Ook degenen, die "inspraak" voorstonden beseffen kennelijk nog steeds niet dat je wanneer je een ieder het recht toekent zijn eigen visie te verdedigen aan de argumenten en eventueel zelfs strijd geen einde kunt maken door te roepen: genoeg nu, ik weet het toch beter.

Die tijd is voorbij. Er is sprake van een evolutie in het besef van de mensen. Stilzetten kun je haar niet, bestrijden heeft op de duur geen zin, al kun je haar mogelijk tijdelijk onderdrukken. Ik zou zeggen: wanneer je een ontwikkeling niet kunt onderdrukken, maak er dan het beste van. Maak van de mensen geen tegenstanders door je boven hen te stellen, geef hen geen zeggingschap door je alleen als hun dienaar te gedragen en het alle beslissingen te laten, maar geef hen het recht, de denkbeelden die je hebt, af te ronden en indien hun oplossing doenlijk is, voer die dan uit.

Dan alleen kun je bereiken, dat de mensen zich met het geheel van de samenleving weer meer verbonden gaan gevoelen. Wat heel iets anders is dan hetgeen de meeste z.g. inspraakprocedures die nu bestaan tot stand brengen. Dat kan ik u wel zeggen.

Het is geen kwestie van mensen die vechten om de macht met anderen, wanneer je werkelijk iets voor en met alle wilt bereiken. De vraag is dan hoe men sneller te samen iets kan volvoeren, hoe de mensen gelukkiger kunnen leven, hoe de mensheid ook geestelijk bewuster kan worden.

Wanneer je dit bereiken kunt, doet macht er niet toe, evenmin als de vraag, wie het nu beter weet, de kerk van Rome, p.g. ch of een andere groep.

Om het anders te stellen: het is van weinig belang door wie uiteindelijk een beslissing aan de orde wordt gesteld in het parlement. Wanneer zij maar voor het land goed is, is het verder van geen belang of zij komt van pvda, vvd of cda. Wanneer men uit machtspolitieke overwegingen aanvaardbare zaken tegenhoudt omdat zij van een tegenstander komen, speelt men geen politiek spel, maar houdt men vooruitgang

en de mogelijkheid tot een verdere gunstige ontwikkeling eenvoudig tijdelijk tegen.

Het gaat altijd weer om hetgeen je kunt bereiken, om het werkelijk oplossen van problemen, waarbij formuleringen van minder belang zijn dan mogelijke resultaten. En dat betekent voor kerken, partijen zo goed als voor de "gewone" mensen, dat je dit alleen te samen kunt bereiken.

Het gaat om wat mogelijk is, niet over gelijk. Joop. Het is een kwestie van wat je werkelijk en nu presteert, niet om de goede bedoeling die telt, zodat je fouten je maar moeten vergeven worden omdat je nog plannen hebt, waarover je later wel eens zult praten, Dries. En het gaat er zeker niet om, uit een situatie voor je eigen groep altijd alles er uit te halen wat er maar uit te halen is en desnoods je ontdrag aan te bieden, wanneer je je zin niet kunt krijgen, Hans.

Dat is maar onnodige deining, uilig gedoe, achterlijk gejeremieer waardoor niets wordt opgelost en niet wordt bereikt voor het volk. Het gaat om wat je bereikt voor allen, niet om de vraag, welke partij een debat wint.

En bovenal gaat het er om, wat werkelijk en op dit moment mogelijk en noodzakelijk is. Voor uw land betekent dit niet, zo vreemd als dit moge klinken, in de eerste plaats bezuinigen. Het betekent gewoonweg dat uw land moet begrijpen dat voorlopig de tijd voorbij is, waarin je je eigen luxe en genot kunt bereiken en behouden ten koste van anderen.

Vandaag zou men dit besef kunnen verbreiden. Reeds vandaag kun je beginnen, vooral van dit standpunt uit te gaan. Niet meer spreken over de vraag, hoe men de koek zal gaan verdelen, maar eerst eens duidelijk maken dat er eenvoudig te weinig koek is, zodat het allereerst noodzakelijk is er voor te zorgen, dat er weer wat meer koek komt.

Laat ons eens niet bidden om leiding, maar eenvoudig zeggen: God, wij weten het misschien niet goed, maar wij proberen in ieder geval iets. Wanneer het verkeerd is, wat wij doen o Heer, stuur ons a.u.b. bij. Maar wij zijn bereid, de verantwoording te nemen voor daden.

Zelf zijn, zelf doen, zelf proberen het noodzakelijke te doen is de oplossing voor vele problemen van vandaag. En voor de heren studenten zou dit kunnen betekenen: Eerst studeren en dan pas demonstreren.

Eerst leren en dan pas na gaan denken, wat je met je vrije tijd wilt doen. Eerst het noodzakelijke werk verrichten en dan pas spreken over de vraag, of dit in het vervolg mogelijk ook anders gedaan kan worden.

Zoals het in deze dagen belangrijker is, eerst eens te samen iets op te bouwen, dan je af te vragen wat er nu gesloopt moet worden en wat niet. Dat is mijn raad, de oplossing, die ik zie.

Maar wie wil in dergelijke woorden in deze dagen nog geloven? Wilt u zonder meer van mij aannemen, dat u geen redenen hebt om zich boven anderen uitverkoren te gevoelen, omdat u immers waarheid uit de geest moogt aanhoren en die anderen niet?

Ach, en heeft dit meerwaardigheidsgevoel schijnbaar erg nodig. Alleen vraag ik mij af, of je dit gevoel dan niet beter kunt voeden door hetgeen je feitelijk bent en doet, de beheersing, die je weet te tonen in je kontakten met anderen ook. In dat geval is er reden voor je zelfvertrouwen, want dan heb je immers werkelijk iets gedaan en praktisch iets bereikt.

Wanneer het om de feiten gaat spelen stand, rang, beroep geen rol. Dan gaat het er alleen maar om, of wij werkelijk in kunnen staan voor een goede afwerking van al datgene, wat wij pretenderen te verrichten. Wat de zaak mogelijk moeilijker maakt, maar wel betere resultaten garandeert.

Juist door dit beantwoorden aan alles wat je zegt te willen zijn, dit doen wat je beweert te doen, deze zekerheid, dat niemand je iets te verwijten heeft, ontstaat de zelfverzekering, waardoor je ook meer durft vertrouwen op innerlijke waarden.

Dan durf je eerder afgaan op inspiraties, dan durf je de krachten te gebruiken, waarvan je innerlijk beseft dat je ze bezit. Dan kun je met je geestelijke gaven ook op aarde gaan werken.

Vergis u niet en vervang dit gebruik van uw eigen mogelijkheden niet door de trotse verklaring, dat u de waarheid en de wijsheid bezit. De wijsheid en waarheid van het geheel kunnen wij niet eens overzien, het besef, nodig om zelfs maar iets van de werkelijkheid te begrijpen, hebben wij nog niet.

Werk met de krachten die je hebt en stel omtrent het andere, dat je mogelijk een stukje wijsheid hebt gevonden, een idee van de waarheid hebt gekregen, maar dat dit ook bij anderen het geval kan zijn. Voeg dan uw verworven inzichten eens bij die van anderen, zorgvuldig en zoekende alsof het stukjes van een legpuzzel zouden zijn om na te gaan, of mogelijk hier en daar een deel in elkaar past.

Misschien krijg je dan op de duur een voorstelling, waaraan je verder kunt gaan bouwen. Maar het is de tijd niet, voor dergelijke bereikingen. Vandaag is de tijd van prikkelbaarheid en verdeeldheid, van gevoelens van hopeloosheid ook vaak, van steeds weer anderen ijverig vragen, of zij nu eindelijk eens iets willen gaan doen.

Vandaag is de dag dat iedereen steeds weer uitroept: Wanneer je er op staat wil ik wel wat helpen, maar wat je doet haalt toch niets uit. Dat is vandaag. Maar mogelijk kunnen wij de betekenis zelfs van vandaag veranderen door allereerst onszelf eens onder de loupe te nemen.

Mogelijk kunnen wij reeds vandaag eens zien, wat het verschil is tussen onze pretenties en de werkelijkheid, tussen hetgeen wij werkelijk zijn en dat, waarvan wij wensen dat anderen zullen denken dat wij het zijn.

Dan kunnen wij misschien reeds nu bijdragen aan een morgen, dat menselijk beter, maar ook geestelijk harmonischer en omvattender is. Oorlogsdreigingen zouden misschien hierdoor weg kunnen vallen, staatsgrepen zouden overbodig kunnen worden. Heel wat bloed zal dan niet behoeven te vloeien en vele hongerigen kunnen gespijzigd worden en vele dorstigen gelaafd binnen korte tijd.

Want deze wereld kan ook nu zorgen voor alle mensen, die er op leven. Wanneer de mensen dan maar voor de medemensen willen zorgen, zoals zij dit voor zich plegen te doen.

Deze wereld kan alle mensen een geestelijke verlichting betekenen, wanneer zij maar bereid zijn, te zien naar de werkelijkheid en niet proberen met theorieën een deel van de feiten terzijde te schuiven.

Vandaag kun je nog kiezen, kun je zelf nog beslissen. Mogelijk kan dit ook morgen nog. Maar wie zal zeggen, of u overmorgen nog de mogelijkheid hebt te veranderen en alles, wat negatief schijnt om te vormen door het te binden in een positief geheel van samenwerking. Een samenwerking, waarin een ieder zichzelf kan zijn en zich zelf in het gemeenschappelijke streven terug kan vinden.

Hebt U commentaar?

x Kunnen deze ideeën aan de man gebracht worden?

- Wij zijn er druk mee bezig. Helaas denken vele mensen, dat denkbeelden en zelfs feiten door middel van prediking aan de man moeten worden gebracht.

Weet u, hoeveel traktaatjes per dag in uw land worden verbreid? Het zijn er vele tienduizenden. En de productie van dergelijke wervende geschriften bedraagt zelfs soms meerdere honderdduizende per dag. En wat haalt het uit? Het is eenvoudig liefdewerk oud papier.

Denkbeelden kunnen alleen middels woorden en schrifturen door-
dringen tot hen, die ze in de eerste plaats reeds hadden. Je kunt op
die wijze geen denkbeelden werkelijk aan de man brengen.

Wat je wel kunt doen is aantonen, dat het te samen doen van iets
nut heeft, dat samenwerking meer mogelijkheden biedt, dat het vergeten
van geschillen om eerst eens iets te bereiken zin heeft. Misschien kun
je door je voorbeeld anderen overtuigen, dat je zo dom nog niet bent.
Eerst dan kun je ook met woorden en in geschrift de denkbeelden werke-
lijk aan de man brengen.

Breng door je eigen voorbeeld anderen er toe, zich af te vragen
of ook tussen extreme tegenstellingen in denken geen modus van
samenwerking te vinden is, dat voor beiden nog aanvaardbaar is en
in ieder geval al enig resultaat afwerpt.

Wat wel voldoende zal zijn. Ik heb in mijn betoog nogal wat zaken
gekraakt en dat terwijl er nu zelfs een antikraakwet is. Maar soms
heeft zelfs kraken zin en een positieve betekenis.

Kraken van panden b.y. is een aantasten van eigendomsrechten en
als zodanig onaanvaardbaar. Aan de andere kant kan een onnodige leeg-
stand van panden uit b.v. winstogmerken ontaarden in een onrecht
dat tegenover de gemeenschap wordt begaan - ook al is dit niet straf-
baar.

Mijn visie: wanneer beiden strafbaar zijn is het goed, is geen
van beiden strafbaar, dan is het ook goed. Maar wanneer de een wel
en de ander niet strafbaar is, is het fout.

Wanneer het een wel zonder meer bewerd mag worden en gedaan, ter-
wijl het andere weggewerkt wordt, dien je zo iets ook te kraken. Al
is het maar, opdat men zal gaan beseffen, dat het anders kan.

U behoeft het niet met mijn standpunt eens te zijn. Maar aan de
andere kant zult u van mij mogelijk wel aan willen nemen, dat er maar
één kosmische wet is. Eén. En één werkelijke kracht, waaruit alles
voortkomt. Deze kracht en deze wet bepalen de regels van alle zijn,
niet iets of iemand anders.

Het kan goed zijn te beseffen dat wij, in onszelf deel zijnde
van die kracht, uit die kracht wel degelijk kunnen leren leven mits
wij maar in harmonie kunnen blijven met al het voor ons kenbare. Want
alleen dan zullen wij de tekenen van het onbekende in ons evaneens
in harmonie binnen ons wezen kunnen ervaren en zo misschien iets meer
leren omtrent de werkelijkheid, waarvan wij deel zijn.

Ik wil echter niet preken. Ik heb iemand gekend, die graag naar
raadsvergaderingen ging. Hij beweerde: je krijgt er op zijn tijd je
koffie, je zit warm en bij dat loze geklets kun je zo lekker
slapen.

Om te voorkomen, dat hier een vergelijkbare toestand ontstaat neem
ik afscheid van u en wens ik U allen een goeden avond.

(sterk bekort en geredigeerd)

-0-0-0-0-0-0-0-0-

Goeden avond vrienden.

Wij zullen in dit tweede gedeelte van de avond ons korte tijd
bezig houden met enige meer esoterische beschouwingen.

Een boom kan alleen groeien, wanneer zijn wortels in de grond staan
en hij vrijelijk zijn kruin ten hemel kan strekken. Een mens kan
alleen geestelijk groeien wanneer hij geworteld blijft in de wereld, waarin
hij leeft en vrijelijk zijn geest laat uitwaaiëren naar het hogere, dat
hij niet omschrijven kan maar toch ervaart.

Esoterie kan niet in stellingen omschreven worden. Het is een beleven, een gevoel. Wanneer de mens probeert, deze nieuwe werkelijkheid te vertalen in de termen van zijn eigen wereld, verbrijzelt hij de werkelijke betekenis, die zij heeft.

God is als een zon, Die met haar stralen je streelt en koestert, Die met haar vuur je reinigt, Die haar werkelijkheid en kracht in je uitstort zonder dat je haar kunt aanschouwen.

De waarheid is ijl en doorzichtig als de lucht, soms trillend en daardoor kenbaar in de zinderende warmte van de goddelijke zon, maar ook dan nog steeds ijl en doorzichtig en daardoor slechts moeizaam te begrijpen en in gedaante niet uit te drukken.

De mysterien die bestaan in het leven en in de kosmos kun je soms namen geven. Je kunt b.v. spreken over Arcan als de eerste dienaar van de zon en de heer van de maan. Je kunt spreken over de namen van de engelen, die de planeten heten te bezielen.

Maar heb je hen daardoor opeens beter begrepen? Wie ooit de gestalte heeft gezien van de kracht van Mars, als een onmetelijke tempelwachter schitterend in rood en goud, weet, wat ik bedoel.

Een naam kan dit niet uitdrukken. En wie ooit de heer van de maan heeft gezien in zijn tinteling van zilverblauw en goud, met zijn onbeschrijfelijk uiterlijk en de sprekende kracht van zijn gestalte zal weten, dat namen geen werkelijkheid weer geven.

Namen zijn eerst deel van de werkelijkheid, wanneer je datgene, wat zij aanduiden, aanschouwd hebt en niet eerder.

Zo vergaat het ons ook bij de mysterien van ons eigen innerlijk: Wij kunnen vele dingen benoemen, maar daardoor nog niet werkelijk kennen en begrijpen.

Wij kunnen spreken over ons onderbewustzijn, over bovenbewuste impulsen, over de krachten van de geest, de tintelende werking die uitgaat van de planeten.

Maar wanneer je dit niet zelf eerst bewust beleefd of mogelijk aanschouwd hebt, zeggen ook deze woorden in feite niets. En juist hij, die begint met esoterie zal daarom moeten onthouden: De waarheid ontstaat eerst daar, waar woorden overbodig zijn.

Men heeft mij vaak gezegd dat het wat dwaas is, om esoterie op deze wijze te benaderen. Je zoudt de mens moeten wijzen op alles, op het deel van god ook, dat hij in zichzelf draagt.

Maar dan geldt ook hier: op het ogenblik dat de mens zichzelf niet bewust durft ontmoeten in zich, zijn dergelijke woorden waardeloos. En wanneer een mens zichzelf durft ontmoeten, durft aanschouwen en erkennen zoals hij of zij is, wat heeft het dan nog zin, dit alles te omschrijven?

De beleving is, om de woorden van een door mij zeer hoog geachte broeder te citeren, als de lotus, die drijvende aan het oppervlak van de werkelijkheid zich ontplooit in volle schoonheid, maar haar wortels naar beneden doet hangen tot zelfs in de modder, waaruit zij uiteindelijk leeft.

Dwaas misschien, dit beeld. Maar hoe kun je anders zeggen, wat esoterie werkelijk moet zijn? Wanneer ik u zeg "geloof in kracht" wilt u wel geloven in kracht.

Maar als het alleen een geloof blijft, wanneer die kracht voor u geen werkelijkheid wordt, niet voor u iets is wat ook uit uzelf voortkomt, heeft het volgens mij weinig zin u te zeggen dat er kracht bestaat en dat ook u die kracht bezit.

Wanneer ik u zeg dat u licht bent en u bent voortdurend bezig met alle schaduwzijden die u maar in uw eigen wezen kunt vinden, wordt het voor mij zinloos u nogmaals te herhalen, dat u licht bent.

Soms kun je iemand een richting wijzen. Maar meer dan dit is niet mogelijk. Ik kan u niet uw innerlijk doen aanschouwen, zoals dit werkelijk is. Dat kunt u alléén zelf bereiken.

Ik kan u niet bewust maken van alle krachten en mogelijkheden, die er in u zetelen. Die zult u op eigen gelegenheid in uw ik moeten vinden.

Wanneer ik u richtlijnen geef zo is dit soms eerder, alsof je een verhaal probeert te vertellen aan kinderen, die de zin er van nog niet begrijpen.

Vergeef mij. Maar soms beleven kinderen een verhaal. Misschien dat er mensen zijn, die aan de hand van dergelijke richtlijnen het wezen van de esoterie kunnen beleven, ook al kan deze niet werkelijk weergegeven worden.

Zij voelen iets aan van een innerlijke werkelijkheid, beleven even iets van hun innerlijkste waarden, niet omdat zij begrijpen, maar omdat er een verhaal is dat hen daarop richt.

In het verste, diepste duister dat u zich maar denken kunt was eens een simpele gedachte. Zij vroeg zich af, waarom zij bestond. En als een explosie breidde zij zich uit.

Zij werd tot een veelheid van voorstellingen en gedachten, die allén te samen zeiden; Zo moet het geweest zijn. Want anders zou ik niet kunnen zijn, wat ik ben.

En zie. In die gedachte ontstonden zonnen, er kwamen planeten, leven ontstond, ontwikkelde zich en ging weer ten gronde. En de gedachte beschouwde dit alles en besepte te leven in al deze ontwikkelingen en vormen- zich zeggende:

Dit zijn beelden van mijn geest, delen van mijn wezen. Maar wie ben Ik?

Toen vloei'de alles te samen. Beeld na beeld werd herleidt tot het eerste woord. En het woord kreeg een nieuwe inhoud: Het was geen naam meer, niet slechts een klank, maar ook een gestalte.

De eerste gedachte aanschouwde zichzelf en sprak tot zich: Zo ben ik, die ben.

O, dit is alléén maar een niet eens zeer logisch verhaal. Een verhaal over het grote, het onmetelijke, het onvatbare. Een droom die handelt over de werkelijkheid, meer niet.

Maar ook u droomt uw dromen. Ook u geeft uw wezen tijdelijk gestalte in daden, in theorien en strijd. Laat dezen tot u terugkeren. Beseft, dat u in al deze dingen bent, dat zij niet alleen bestaan in een wereld of de wil van een scheppend wezen, maar wel degelijk ook deel zijn van uzelf.

Dan zult u zeggen: Zo ben ik.

Dat is het geheim, het raadsel van het leven, de zin van het beleven. Maar het is ook, vergeet dat niet, de erkenning van de meest innerlijke waarden, die er voor u kunnen bestaan.

Esoterie is zoeken. Zoeken naar een verborgen schat, waarvan je eens gedroomd hebt, dat zij zou bestaan. Dan zoek je haar door tienduizende werelden. Tot je terugkeert naar huis en, na de schijnbaar zinloze en nutteloze tocht vermoeid neerzittende, opeens ontdekt dat je je hebt neergeveld op de kist, waarin de schat verborgen moet zijn.

Dat lijkt op de werkelijkheid. Wij zoeken vaak onmetelijk ver om iets van de waarheid te vinden, spannen ons in, proberen ons leven en wezen te veranderen. Wij zenden onze geest uit door vele sferen maar wanneer wij terugkeren zien wij, dat de waarheid, de zin van het bestaan, die wij gezocht hebben, in onszelf is gelegen.

Misschien denkt u "oh, het is alles mooi gezegd, maar mij

spreekt dit niet aan. Voor mij is het waardeloos.

Dan hebt u gelijk. Mijn woorden kunnen uw werkelijkheid niet weergeven. Want u bent die werkelijkheid zelf en alleen door uzelf te erkennen als wat u wezenlijk bent, zult u deze werkelijkheid ooit leren kennen.

Het probleem van alle zijn is niet gelegen in de complexiteit ervan. Het is gelegen in de simpele eenvoud, waarin alles samenvloeit tot een leven, een beleven, dat zich ik noemt.

Misschien vindt u deze trant van betogen moeilijk. Zeker is het ook voor mij gemakkelijker u bezig te houden met de verhalen en de ontelbare theorieën die sedert de tijd dat de eerste mens begon te beseffen, dat er geesten kunnen bestaan, over de aarde zijn uitgestrooid.

Het is eenvoudiger u te spreken over de genade van de goden of een enige Godheid. U te verhalen over de werken van de grote machten zoals de dansende god, wiens feest weer aanstaande is.

Gemakkelijker is het mij te spreken en u te luisteren naar verhalen over de goedertierendheid van die godin van vruchtbaarheid die ook bij dit feest mede betrokken is.

Dan immers gaat het over iets, wat je buiten jezelf kunt vinden, al staat het verhaal maar ergens in z.g. heilige boeken of vindt u het vermeldt in de een of andere encyclopedie.

Maar helpt een dergelijk verhaal je dan? Wanneer u hier bent, wanneer u neerzit en zoekt, moet u natuurlijk uw wereld beseffen. Dat is noodzakelijk.

Wanneer u niet weet, wat uw wereld voor u betekent en is, hoe wilt u dan ooit te weten komen, wat u zelf bent? Maar wanneer u dan, iets beseffende omtrent uw eigen relatie met de wereld en andere mensen, godheden, geloofsvormen, weten hebt gevonden blijft nog steeds de vraag bestaan, wie u werkelijk bent.

Eerst wanneer je al je leven en ervaren durft herleiden tot jezelf kom je de waarheid nader.

Een van de meest verkeerd begrepen denkbeelden op aarde is wel het "heb uw naaste lief gelijk uzelve." Het is niet slechts een taak, een opdracht. Het is een weergave van de werkelijkheid. Want al wat uw naaste voor u is, bent u ook zelf.

De naaste is een deel van de waarheid, die u bent. Haat uw naaste en u haat uzelf. Bemint uw naaste en gij aanvaardt in deze ook uzelf.

Is het te eenvoudig? Misschien wel. Maar hij sprak in grotere eenvoud dan alle uitleggers van zijn woord kunnen beseffen. Hij heeft de mensen ook voorgelouden: Er is maar één weg tot de Vader en die voert door Mij.

Mogelijk is dit waar. Maar dan is het wel een weg, die ook door uzelf voert. Want wat hij betekent voor u, is in u. Deel van de werkelijkheid die U bent. De weg die door hem voert, is de weg die de kern van uw eigen wezen raakt.

Het koninkrijk Gods is al evenmin iets, wat van buitenaf op de aarde neer zal dalen, u met of zonder geweld geschonken door middel van vele sterke engelen.

Zelfs Jezus heeft de mensen al voorgelouden dat het Koninkrijk van God in ulieden zetelt.

De werkelijkheid, God, leven, het antwoord op alle raadsels, ligt in jezelf. Maar dan moet je ook begrijpen, dat je jezelf niet kunt uitdrukken in zinrijke, bloerrijke gezegden, de waarheid kunt openbaren in fraaie volzinnen.

Dan dient u ook te beseffen, dat je jezelf niet kunt omschrijven in grafieken en kenbaar kunt maken door middel van rapporten. Je kunt jezelf zijn en jezelf aanschouwen, meer niet.

Bereik je dit en probeer je iets daarvan in gedachten altans enigermate weer te geven, dan zul je ontdekken, dat je jezelf even vreemd voorkomt als een engel van de zon, de heerser van een andere planeet.

Want je wist niet, dat je zó was. Maar wat je werkelijk bent is het enig blijvende.

Er is een woud, waarin bomen staan die daar reeds stonden, toen eens stoutmoedige zeevaarders volgens uw historie de onmetelijke oceaan overstaken. Reeds voor Columbus waren zij.

Wat is er niet alles veranderd op aarde sinds hun jonge dagen? De winden zijn veranderd. De temperatuur is veranderd. De mensen zijn veranderd. De lucht heeft andere bestanddelen, de wind draagt nieuwe geruchten aan en fluistert andere verhalen.

Maar de bomen staan nog steeds, tijdloos, stil en schijnbaar onberoerd, maar groeiende door al, wat er rond hen is en gebeurt.

Daarom ben ik mijn betoog begonnen met het beeld van een boom. Alle veranderingen stormen langs ons heen, maar wij blijven wie wij zijn en groeien verder, zolang onze wortels nog maar in de aarde staan.

Wij kunnen de vijver der wijsheid bezoeken en bespiegeland neerzien op het beeld, wat in het water verschijnt en ons concentreren op deze weerkaatste werkelijkheid.

Maar zelfs indien wij onszelf in de spiegel van het water lange tijd bezien hebben, kennen wij dan ons zelf? Eerst wanneer wij ook weten, vanwaar de emotie stamt, die ons dan beroert en beseffen wat ons gedreven heeft tot dit schouwen zullen wij mogelijk iets van onze werkelijkheid kunnen benaderen.

Niet dus, door haar te omschrijven, maar door te beleven. Alleen in het beleven ontstaat voor ons enig besef omtrent datgene, wat wij zelf zijn.

Niet voor niets heb ik u gezegd, dat esoterie een kwestie is van gevoelens en van een innerlijk beleven, maar nooit en te nimmer iets kan zijn, wat uitmondt in een algemeen geldende en begrijpelijk omschrijven.

U bent tijdloos. Maar het tijdloze in u is niet omschrijfbaar in de termen van de tijd.

U bent verbonden met de eeuwige totale kracht, zonder een enkele begrenzing. Maar hoe kun je die kracht uiteten of zelfs maar aanvoelen zolang je zelf je krachten meet in de termen van tijdelijkheid?

U leeft eeuwig. Maar hoe kunt u in een eeuwig leven geloven wanneer u uw leven alleen kunt omschrijven binnen de grenzen van een bepaalde zeer tijdelijke vorm?

Vraag u daarom maar niet al te zeer af: doe ik goed? Doe ik verkeerd? Vraag u liever af: wat ben ik? Want degenen die al zijn zonden en al zijn deugden heeft opgesomd heeft het oordeel van de wereld over zijn wezen mogelijk vorm gegeven. Maar zichzelf heeft hij daarbij nog niet gevonden.

Wie beseft, waaruit alles voortkomt, de bron erkennende van al wat de wereld goed en kwaad heeft, maar zijn eigen wezen niet verloochenende of aanpassende, heeft daarmee een groot deel van zijn ware zelf gevonden.

En hoe kan een mens ooit zichzelf vinden zonder ook gelijktijdig de God te vinden, waarvan hij deel is?

Leef de kracht, die je bent. Leef de waarheid die je bent. Voel de tijdloosheid, die je bent. En ga dan je weg door alle leven.

Voedt je besef met het gebeuren van elke dag. Voedt je verstand met de oefeningen, die je het oplegt.

Voedt je lichaam. train het. Oefen het, tot je het tot een gehoorzame dienaar is geworden.

Dit alles is goed. Maar het is alleen maar een begin, niet de bereiking.

Vele poorten heeft het slot der werkelijkheid. Het wonderlijke is nu dat wij door ons wezen slechts één van die poorten kunnen binnengaan.

Wanneer wij niet weten, wie wij zijn, zullen wij nooit dit kasteel van de werkelijkheid kunnen betreden. Maar wanneer wij geleerd hebben wie wij zijn, dan kunnen wij die ene poort tussen alle poorten, die voor ons zal openstaan.

Wanneer wij onze werkelijke naam kennen, zullen de bruggen neervallen over de kloof, die illusie scheidt van de werkelijkheid en het ons mogelijk maken, vrijelijk te gaan van het ene gebied naar het andere. Dan alleen ook is het ons mogelijk, ons naar wens steeds weer te verpozen in die ene hal, waar alle werkelijkheid samenvloeit, de hal, die het ware en enige leven is.

Zeker, dit zijn beelden, wat beelden, die gevoelens moeten vertolken. Wat meer kan ik u brengen dan dit? Ik wilde u spreken over esoterie en esoterische waarden.

Dit betekende, dat ik moest spreken over U. Maar hoe kan ik spreken over u dan in de termen van hetgeen ik ben? Besef dit wel. Zoals ik u hier aanvoel en besef rond mij, bent u voor mij een deel van mijzelve.

Ik spreek tot mijzelf en voel iets van de werkelijkheid die ik ben. Daarom is dit alles werkelijke esoterie. Wat u beleeft en gevoelt bij dit alles behoeft niet gelijk te zijn aan datgene, wat in mij bestaat.

Maar wanneer het werkelijk beleefd en gevoeld wordt, zal het zeker ook voor u een erkenning inhouden van mijn wezen als een soort wonderlijk deel van het uwe.

Zoals het u voeren kan tot een erkennen van alles, wat er rond u is als deel van uw werkelijkheid, wezen en bestaan. Alleen in die zin is immers esoterie voor ons mogelijk.

Daarbij, vrienden, wil ik het laten .

(onverkort opgenomen)

" wie de waarheid wel beseft en in zichzelf begrijpt
voelt hoe in hem eindelijk ook het grensloos leven rijpt.
Dan zijn eonen van jaren sekonden. Dan staat heel de kosmos eens stil.
Dan is alle streven en werken of leven geworden ervaren
en is het willen geworden tot een stil en zwijgend aanvaarden
van al wat je bent in de werkelijkheid. "

(uit het schone woord)

Indien ik mijn gedachten nog kortmag samenvatten: In de niet voorstelbare voltooiing ligt de voleinding, ook van de kleine dingen die wij soms begeren, danweer voorbijgaan. Want de volheid omvat alles. Daarom mogen wij niets volledig verwerpen, opdat wij eerder bewust deze volheid mogen ervaren.

En hiermede dank ik u allen voor de mij gegeven aandacht en wens ik u een

Goeden avond.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

d.d. 19 oktober 1979